

EPS Vlasinske HE sanacija

Država: SRBIJA

Broj projekta: 54355

Poslovni sektor: Energetika

Tip obaveštenja: Državni

Kategorija životne sredine: B

Očekivani datum odobrenja: 13. decembar 2023

Status: Početna faza projekta

PSD na engleskom jeziku objavljen: 13. juna 2023

Opis projekta

Zajam sa državnom garancijom u iznosu 67 miliona evra u korist Elektroprivrede Srbije AD Beograd („EPS“ ili „Kompanija“ u daljem tekstu), elektro-privredna kompanija u Srbiji u vlasništvu države. Sredstva zajma će se koristiti za rekonstrukciju postojeće hidroelektrane („HE“) Vlasinska („Projekat“).

Takođe, Projekat će obuhvatiti i 15,4 miliona evra grantu Evropske unije (EU), preko Investicionog okvira za zapadni Balkan („WBIF“), odobrenog u decembru 2022. godine koji podržava EBRD.

Ciljevi projekta

Projekat ima za cilj produženje korisnog veka trajanja HE (129 MV) i povećanje instaliranog kapaciteta lokacije za 8 MW, što daje približno 313 GWh povećane proizvodnje, omogućavajući time dalji razvoj obnovljive energije u zemlji.

Kredit će finansirati nabavku opreme tj. pratećih pomoćnih elektromehaničkih sistema, agregata, hidromehanička oprema kao i oprema za kontrolu HE koja se sastoji od četiri kaskade, sa ciljem zamene zastarele opreme.

Uticaj tranzicije

ETI 60

Projekat je zasnovan na kvalitetu zelene tranzicije (GET Direct Track), jer ima za cilj da unapredi udeo obnovljivih izvora energije (OIE) u proizvodnji električne energije u Srbiji poboljšanjem performansi pogona Vlasinske hidro elektrane.

Informacije o klijentu

ELEKTROPRIVREDA SRBIJE BEOGRAD a.d

EPS je vertikalno integrisano elektro-energetsko i rudarsko preduzeće u 100% vlasništvu Republike Srbije. Kompanija obezbeđuje oko 95% domaće proizvodnje električne energije, koju su 2022. godine činile:

21.4 TWh iz TE (instalirana snaga 4.079 MW),

0.8 TWh iz TE (instaliranog kapaciteta 297 MW), i

9.0 TWh iz HE (instalirana snaga 3.015 MW).

EBRD Rezime finansija

67.000.000,00 EUR

Kredit sa državnom garancijom u iznosu do 62.000.000 evra

Ukupni troškovi projekta

82.400.000,00 EUR

Ekološki i socijalni sažetak

Projekat je B kategorije, u skladu sa E&S politikom EBRD za 2019. godinu.

Rizici povezani sa rehabilitacijom postojećih hidro-energetskih postrojenja su procenjeni putem nezavisne E&S analize poslovanja koja je potvrdila da se uticaji povezani sa projektom mogu lako identifikovati i razrešiti.

Vlasinska hidroelektrana je kompleks sastavljen od četiri hidroelektrane koje se nalaze u južnom delu Srbije. Prema prvobitnom nacrtu, Vlasinska hidroelektrana je izgrađena u dve etape, između 1946. i 1972. godine. Napajaju se vodom iz Vlasinskog jezera, koje se nalazi na nadmorskoj visini od 1211 metara i predstavlja najveće veštačko jezero u Srbiji. Jezero je danas zaštićeno područje.

Kompleks se sastoji od četiri hidroelektrane: Vrla 1 do 4, ukupne snage 129 MV.

Kompleks Vlasinske hidroelektrane zahteva rehabilitaciju, posebno elektro-mehaničku opremu koja je trenutno u lošem stanju i neefikasna jer ceo kompleks Vlasinskih hidroelektrana kapaciteta 129 MV često radi samo na efektivnom kapacitetu od 60-80 MV.

Projekat obuhvata zamenu agregata na HE Vrla 1-4 kao i prateće opreme. Nisu planirani radovi na brani Vlasina niti na crpnoj stanici Lisina. Jedinici radovi koji će biti preduzeti u okviru zaštićenog područja Vlasinsko jezero su zamena elektro-mehaničkog kontrolnog sistema u okviru zahvatne strukture na obali Vlasinskog jezera.

ESDD je potvrdio da to neće uticati na ciljeve očuvanja zaštićenog područja kao i da se nalazi u okviru postojećeg uticaja sredstava na životu sredinu. Rekonstrukcija će omogućiti pouzdan i bezbedan rad Vlasinskih HE za narednih 30 godina rada, a takodje će povećati instalirani kapacitet lokacije sa 128 MV na 136 MV putem povećane efikasnosti. Što je još važnije, očekivani indirektni uticaj rehabilitacije je da obezbedi značajnu korist za razvoj obnovljive energije u zemlji kao i povećanje stabilnosti elektro-energetskog sistema i poboljšanje sposobnosti EPS-a u svrhu balansiranja i omogućiti više obnovljivih izvora energije u energetskom proizvodnom portfoliju zemlje.

Raspored radova je takav da će u svakom trenutku sanacije, polovina proizvodnih kapaciteta biti na raspolaganju, dok će druga polovina biti predmet rehabilitacije.

S obzirom na to, režimi eksploatacije akumulacije Vlasina kao i režimi reka koje se ulivaju u međuakumulacije, ostaće u predviđenim i odobrenim granicama tokom perioda rehabilitacije. Projekat će zatim sprovesti Jedinicu za implementaciju projekta (PIU) formirana od osoblja EPS-a. Primarni rizici i potencijalni uticaji povezani sa implementacijom projekta su vezani za fazu izgradnje i uključuju povećanje saobraćaja i korišćenje lokalne infrastrukture koja omogućava pristup hidroelektranama kao i privremeno povećanje buke, izduvnih emisijonih gasova i povremeno ometanje prolaza tokom izgradnje.

Očekuje se da će operativna faza imati slične, trenutne fizičke uticaje kao i rehabilitacija: fluktuacije vodostaja Vlasinskog jezera i varijacije protoka nizvodnih reka i kanala, u zavisnosti od faze rekonstrukcije.

E&S Akcioni plan je izrađen i usaglašen sa EPS-om, a njegovi zahtevi će takođe biti pokriveni od strane Jedinice za implementaciju projekta (PIU). EPS je usvojio ESAP koji uključuje mere ublažavanja posledica specifičnih za projekat, kao što je izrada planova upravljanja E&S za ugovaranje kako bi se ublažio čitav niz problema vezanih za rehabilitacione radove. Pored toga, mere operativne faze za dobru E&S praksu biće pregledane i ažurirane, uključujući pregled režima rada i uticaja na korisnike nizvodno od elektrane. EPS će o tome obavestiti nadležne organe sa obe strane međunarodne granice da će radovi biti preduzeti i da se ne predviđaju preko-granična pitanja.

Ne-tehnički Rezime i Plan angažovanja zainteresovanih strana su izrađeni i EPS će ih objaviti i priložiti ovde kao referencu.

Tehnička Saradnja

TC podršku za ovu operaciju pružio je austrijski DRIVE fond na sledeći način:

- 74.000 evra u svrhu pregleda tehničkih specifikacija, predlaganje strategije nabavke i drugih tehničkih aspekata projekta;
- 40.000 evra za ekološku i društvenu procenu, za potrebe pregleda ekološkog i socijalnog aspekta projekta kao i za osmišljavanje Ekološkog i socijalnog Akcionog plana, Netehničkog rezimea i Plana angažovanja zainteresovanih strana za projekat.

Kontakt Kompanije

Elektroprivreda Srbije AD Beograd
kabinet@eps.rs
www.eps.rs
Balkanska 13
11000 Beograd

Opšte informacije o tranziciji

Dodatne informacije o pristupu EBRD u oblasti merenja uticaja tranzicije mogu se naći [ovde](#).

Poslovne prilike

U vezi sa mogućnostima za poslovnu saradnju ili nabavkama, obratite se kompaniji koja je klijent.

U vezi sa mogućnostima za poslovanje sa EBRD (koje se ne odnose na nabavku) kontaktirajte:

Tel: +44 20 7338 7168
E-mail: projectenquiries@ebrd.com

U vezi sa projektima u državnom sektoru, posetite [EBRD nabavke](#):

Tel: +44 20 7338 6794
E-mail: procurement@ebrd.com

Opšti upiti

Konkretni upiti se mogu uputiti korišćenjem [EBRD obrasca za upite](#).

Politika zaštite životne sredine i socijalna politika (eng. ESP)

U [ESP](#) i Uslovima za realizaciju (eng. PR) vezanim za nju utvrđeni su načini na koje EBRD sprovodi svoju opredeljenost za promovisanje „ekološki prihvatljivog i održivog razvoja“. ESP i PR sadrže konkretne odredbe kojima se od klijenata traži da poštuju važeće zahteve predviđene nacionalnim zakonima u oblasti javnog informisanja i javnih konsultacija, kao i da uspostave žalbeni mehanizam za primanje i omogućavanje rešavanja žalbi i pritužbi zainteresovanih strana, posebno u vezi sa ekološkim i socijalnim učinkom klijenta i projekta. Srazmerno prirodi i obimu rizika i uticaja projekta na životnu sredinu i socijalna pitanja, EBRD dodatno zahteva od svojih klijenata da po potrebi objavljuju informacije o rizicima i uticajima koji proističu iz projekata, ili da sprovedu konstruktivne konsultacije sa zainteresovanim stranama, razmotre njihove komentare i odgovore na njih.

Više informacija o praksi EBRD u ovoj oblasti dato je u [ESP](#).

Integritet i usklađenost sa propisima

Kancelarija Glavnog stručnjaka EBRD za kontrolu usklađenosti sa propisima (*eng.* OCCO) promoviše dobro upravljanje i osigurava da, u skladu sa najboljom međunarodnom praksom, sve aktivnosti Banke ispunjavaju najviše standarde integriteta. Za sve klijente Banke sprovodi se detaljna analiza integriteta kako bi se osiguralo da projekti ne predstavljaju neprihvatljiv rizik po integritet ili reputaciju Banke. Banka smatra da je identifikovanje i rešavanje pitanja tokom faza ocenjivanja i odobravanja projekta najdelotvorniji način da se osigura integritet poslovanja Banke. OCCO ima ključnu ulogu u ovim naporima za zaštitu, a takođe pomaže u praćenju rizika po integritet projekata u periodu nakon ulaganja.

OCCO je takođe nadležna za ispitivanje navoda o prevari, korupciji i zloupotrebi službene dužnosti u projektima koje finansira EBRD. Svako, bilo unutar ili izvan Banke, ko sumnja da je došlo do prevare ili korupcije, treba da podnese pisanu prijavu glavnom stručnjaku za kontrolu usklađenosti sa propisima putem elektronske pošte na compliance@ebrd.com. OCCO će postupati po svim prijavljenim stvarima u cilju daljeg praćenja. Sve prijave, uključujući i one anonimne, će biti razmotrene. Prijave se mogu dostaviti na bilo kom jeziku Banke ili jeziku neke od zemalja u kojima Banka posluje. Dostavljene informacije moraju biti date u dobroj veri.

Politika pristupa informacijama (*eng.* AIP)

Ovom politikom se utvrđuje način na koji EBRD objavljuje informacije i sprovodi konsultacije sa zainteresovanim stranama Banke, kako bi podigla nivo poznavanja i razumevanja njenih strategija, politika i operacija, posle njenog stupanja na snagu 1. januara 2020. godine. Da biste saznali koje informacije su dostupne na veb sajtu EBRD posetite stranicu [Politika pristupa informacijama](#).

Konkretna zahteva za dobijanje informacija možete uputiti korišćenjem [EBRD obrasca za upite](#).

Nezavisni projektni mehanizam odgovornosti (*eng.* IPAM)

Ako naponi klijenta ili Banke za otklanjanje razloga za zabrinutost vezanih za životnu sredinu, socijalna pitanja ili objavljivanje podataka (npr. putem mehanizma koji je klijent uspostavio za rešavanje pritužbi na nivou projekta ili kroz direktnu saradnju sa rukovodstvom Banke) ostanu bez uspeha, pojedinci i organizacije mogu da pokušaju da otklone svoje razloge za zabrinutost preko mehanizma EBRD-a pod nazivom Nezavisni projektni mehanizam odgovornosti (IPAM).

IPAM nezavisno razmatra pitanja projekta za koja se veruje da su prouzrokovala (ili bi mogla da prouzrokuju) štetu. Svrha ovog mehanizma je: da podrži dijalog između zainteresovanih strana na projektu radi rešavanja pitanja vezanih za zaštitu životne sredine, socijalnih pitanja ili pitanja vezanih za javno objavljivanje podataka; da utvrdi da li je Banka poštovala svoju [Politiku zaštite životne sredine i socijalnu politiku](#) ili određene odredbe svoje [Politike pristupa informacijama](#) koje se odnose na konkretan projekat; i po potrebi, da rešava bilo koje postojeće nepoštovanje ovih politika, istovremeno sprečavajući buduće slučajeve neusklađenosti Banke sa propisima.

Posetite [veb stranicu Nezavisnog projektnog mehanizma odgovornosti](#) za više informacija o IPAM-u i njihovom mandatu; načinu [podnošenja Zahteva](#) za pregled; ili kontaktirajte IPAM putem elektronske pošte ipam@ebrd.com kako bi dobili smernice i više informacija o IPAM-u i načinu podnošenja zahteva.